

Basis Bibliotheek Maasland
Postbus 815
5340 AV OSS
Jan de Waal
telnr. 0412 622618
faxnr. 0412 646950
jw@bibliotheekmaasland.nl
Banknummer: 1804.50.433
Nummer Kamer van Koophandel: 41083784

Het project valt onder de noemer: thema a en b ontwikkeling van landelijke digitale structuur en vernieuwing digitale diensten en producten

Inleiding

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat het digitaal integreren van materiaal een arbeidsintensieve aangelegenheid is. In het verleden deden monniken dit werk: gratis. Nu wordt dit stilaan voor een groot deel door Google e-books overgenomen. Het Nederlandse Openbare Bibliotheekwerk zou inzet moeten plegen om deze ontwikkeling te integreren in het Openbare Bibliotheekwerk. Daar liggen belangen vanuit het publieke domein. Samenwerking met Google books zou moeten worden opgezet.

Bovendien zouden de auteursrechten voor het toevoegen van digitale content aan bibliotheekcollecties moeten worden vastgelegd in wettelijke kaders. De reden hiervan is evident: beschikbaarheid in het publieke domein. Niet per uitgever dient onderhandelt te worden over wel of niet en tegen welke vergoeding een en ander ter beschikking wordt gesteld, maar op basis van een wettelijk kader.

Idee

1. Voorbereidingen treffen om de op dit moment nog volledig onder auteursrechtelijk beschermde e-books succesvol te kunnen opnemen in de landelijke digitale bibliotheekdiensten. De introductie van deze dienst zal nog enige tijd vereisen. Het hieronder beschreven project kan als voorbeeld dienen om een structuur te ontwerpen waarin ook auteursrechtelijk beschermde e-books kunnen worden opgenomen.
2. Ten behoeve van het Openbare Bibliotheekwerk alle beschikbare, rechtenvrije, Nederlandstalige informatieve en literaire digitale boeken verzamelen, ontsluiten en beschikbaar stellen in één format.

(Een groot aantal e-books bevinden zich in het publieke domein en zijn rechtenvrij verspreidbaar. Google heeft met Google books veel boeken ontsloten waaronder veel Nederlandstalige titels. De Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren heeft Nederlandstalige en Project Laurens Jansz. Coster hebben vooral Nederlandse literatuur ontsloten. De KB heeft het E-Depot maar dit materiaal is niet vrij toegankelijk. Hiernaast naast zijn nog talloze sites met gratis en rechten vrije boeken. Binnen het Nederlandse taal gebied is géén organisatie die een samenhang brengt in deze rechtenvrije teksten.

De redenen daarvan zijn:

- Er vindt op dit terrein geen collectionering plaats en aldus is er ook geen toegankelijke collectie
- Marktpartijen zijn niet geïnteresseerd in het collectioneren, uniformeren, transformeren en ontsluiten van rechtenvrije digitale producten omwille van het feit dat dit voor het grootste geen verdienmodel is
- Openbare Bibliotheken worden momenteel niet herkend als distributiepunt van digitale boeken.
- Het Openbare Bibliotheekwerk kan middels dit project ervaring opdoen met het 'uitlenen' van digitale producten
- In de tijd gezien is het een project dat snel realiseerbaar is, vanwege het feit dat er op deze werken niet langer auteursrechten rusten en bibliotheken aldus snel met deze landelijke dienstverlening te kunnen starten
- Bovendien groeit het aandeel digitale rechtenvrije materialen en deze kunnen dan ook onderdeel van de collectie worden
- Het project is beperkt tot rechtenvrije media, vanwege het feit dat er voor het Openbare Bibliotheekwerk nog geen wettelijke maatregelen zijn getroffen m.b.t e-books waarop nog rechten worden uitgeoefend

Beoogd eindresultaat

Er is voor het gehele Nederlandse publiek een collectie rechtenvrije Nederlandstalige e-books beschikbaar. Het project maakt het noodzakelijk om vanaf de start van het project hierop een actief collectioneringsbeleid toe te passen.

De collectie wordt geïntegreerd in de catalogi van bibliotheken en is separaat beschikbaar op een landelijke site van het Openbare Bibliotheekwerk. Ook hier zijn de e-books full text leverbaar.

Projectbeschrijving

In het project worden rechtenvrije e-books (de definitie van de op te nemen digitale content dient nog gedefinieerd te worden) worden gecollecteerd en getransformeerd naar standaard format genaamd Epub en zijn beschikbaar voor alle Nederlandse burgers.

Doelgroep: het gehele Nederlandse taalgebied

Gebruik marketing en promotie:

- De aanwijzing aan burgers dat de Openbare Bibliotheek digitale content heeft rondom e-books
- De Openbare Bibliotheek middels e-books een hoger digitaal profiel geven in het digitale leefgebied
- Digitale content als normaal bibliotheekproduct etaleren

Continuering en landelijke uitrol:

Opzet project:

- 1) Projectenbureau opzetten voor de coördinatie en start van het project. Het project moet na een jaar onderdeel uitmaken van de landelijke dienstverlening
- 2) In kaart brengen van alle rechtenvrije Nederlandstalige boeken met een literaire of informatieve functie
- 3) Verzamelen van alle rechtenvrije Nederlandstalige boeken met een literaire of informatieve functie in een centrale database
- 4) Samenwerking aangaan met Google Books, De Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren en KB
- 5) Vertalen van alle rechtenvrije Nederlandstalige boeken met een literaire of informatieve functie naar het Epub format
- 6) Aanbieden van deze rechtenvrije Nederlandstalige boeken op de landelijke bibliotheeksite zodat ze volledig beschikbaar zijn. Natuurlijk ook in de thuissituatie.
- 7) Koppelen van deze rechtenvrije Nederlandstalige boeken in de catalogussen van de Nederlandse bibliotheeksystemen, zodat ze full text beschikbaar zijn om thuis of in de bibliotheek te downloaden
- 8) Openbare Bibliotheken krijgen vanuit het project deze koppeling.
- 9) In catalogi ontbreekt nu nog de download optie. Bibliotheekcatalogussen geschikt maken voor aanbieden van e-books waar rechten op rusten (zie inleiding).
- 10) Promotie van het digitale literaire erf d.m.v. van Youtube filmpjes, widgets voor websites, digitale banners en (papieren) affiches
- 11) uitgangspunt is dat de e-books daar waar mogelijk via geautomatiseerde processen worden opgenomen in de collectie en daarbij aansluiting te zoeken bij eerder genomen

initiatieven (Google, Project Laurens Jansz Coster, Digitale Bibliotheek voor Nederlandse Letteren. Bol.com)

12. De ontwikkeling van deze dienst sluit aan bij de nieuwe vormen van bibliotheeklidmaatschappen zoals de anonieme surfer, digitaal lid en de geregistreerde gebruiker.

Projectuitvoering

Dit project heeft een aanpak op nationaal niveau. De projectorganisatie dient zodanig vormgegeven te worden en organisatorisch ingebed te worden dat een landelijke aanpak het resultaat is.

De Basisbibliotheek Maasland is hiervoor niet voldoende toegerust. Een samenwerking met een PSO ligt voor de hand.

Begroting

De samenstelling van de begroting is complex. Indien het project wordt goedgekeurd kan de begroting uitgewerkt worden. Een goede schatting levert een bedrag van € 130.00 tot € 150.000 euro op.

Medewerker die vanuit de Basisbibliotheek Maasland beschikbaar is dhr. J. de Waal

c.v. dhr. J. de Waal

- Heeft landelijk digitale media geïntroduceerd; 1990
- Afdeling digitale media opgezet in de toenmalige Openbare Bibliotheek Oss
- In 1995 landelijk uitgerold via PBC Noord Brabant
- Landelijke deelgenomen aan discussie en presentaties en lezingen in heel het land
- Deelname aan landelijk overleg Bibliotheek.nl (tot 2007)
- In NBD werkgroepen: elektronisch papier, paper on demand, e-books
- Gepubliceerd in Bibliotheekblad
- Gepubliceerd in andere automatisering media
- Beheerder van startpagina e-books en elektronisch papier
- Website over e-books en digitaal lezen: 2000 - 2006 digibieb.nl